

חברת לזמרי ש"ם

להיזק לימוד
הדף היומי

בס"ד

טעימה שבועית בלימוד הדף היומי

נושג גאחודי, מהנאמז כ פכשא ויכא

איך שחיטה בצפון מזכיר אילו של יצחק ?

וצפונה בעולה היכא כתיבא (ויקרא א, יא) ושחט אותו על ירך המזבח צפונה אשכחן צאן בן בקר מנא לן אמר קרא ואם מן הצאן וי"ו מוסיף על ענין ראשון וילמד עליון מתחתון זכמים מת. על פסוק זה איתא בשו"ע (או"ח סימן א ס"ח): יאמר עם הקרבנות פסוק: "ושחט אותו על ירך המזבח צפונה לפני ה'". ובמשנ"ב: "דאיתא במדרש, דכל מי שאומר פסוק זה, הקב"ה זוכר עקידת יצחק". וכדאיתא במדרש (ויק"ר ב, יא) "מעידני עלי את השמים ואת הארץ בין גוי בין ישראל בין איש בין אשה בין עבד בין אמה קורין את המקרא הזה 'צפונה לפני ה' זוכר הקב"ה עקידת יצחק".

ודבר בעתו מה טוב לציין דבר נפלא שכתב המהרי"ל דיסקין זצ"ל (פרשת ויקרא), עה"פ "ושחט אותו על ירך המזבח צפונה לפני ה'", דאיתא בתנא דבי אליהו למה דווקא בצפון כדי להזכיר אילו של יצחק עי"ש, והיינו דקשה לי למה כתוב צפון דוקא גבי הצאן ולא קודם גבי הבקר. וצריך להבין מה זה הכוונה של התנא דבי אליהו באומרו להזכיר אילו של יצחק, דהל"ל עקידת יצחק דמה זכות הוא שאנו מזכירים איל שלו ולא העקידה בעצם.

ותי' המהרי"ל דיסקין זצ"ל דזה גופא היא כוונת התדב"א, דהנה מקודם היה מנהגם דהקרבן היה נשחט על המזבח גופא, כמו שמצינו גבי עקידת יצחק "וישם אותו על המזבח", אם כן אח"כ שהקריב את האיל היה צריך ליקח את יצחק מעל המזבח ולהעלות ולהקריב את האיל, והוא לא עשה כך, דאיתא שהיה אברהם אבינו אומר שמא יהיה איזה סיבה בהאיל שלא יצא בכשרות ויקריב את יצחק בנו, וזה מה ששחט האיל בצפון היינו שהמעשה היה כך שנשחט בצפון, אבל מה היה עיקר הסיבה שלא נשחט על המזבח כמנהגם אז, מפני צדקתו של אאע"ה, ע"כ אמר התדב"א להזכיר אילו של יצחק.